

Lekcia o pokore a milosrdenstve, ktorú nás učí Zachej (10)

Pápež František vo svojej týždennej katechéze na tému „Ježiš Kristus, naša nádej“ pokračuje v rozjímaní o niektorých Ježišových stretnutiach s postavami z evanjelia. Hlavnou postavou tohto týždňa je Zachej, úryvok z evanjelia, ktorý podľa Františka zaujíma osobitné miesto na jeho duchovnej ceste.

02.04.2025

II. Ježišov život. Stretnutia

**Zachej. „Dnes musím zostať v
tvojom dome!“ (Lk 19,5)**

Evanjelium podľa Lukáša (19,1-5)

*Ježiš vošiel do Jericha a
prechádzal cezeň. A tu muž
menom Zachej, ktorý bol hlavným
mýtnikom a bol bohatý, zatúžil
vidieť Ježiša, kto to je, ale nemohol
pre zástup, lebo bol malej postavy.
Bežal teda napred a vyliezol na
planý figovník, aby ho uvidel, lebo
tadiaľ mal Ježiš prechádzať. Keď
Ježiš prišiel na to miesto, pozrel sa
hore a povedal mu: „Zachej, pod
rýchlo dolu, lebo dnes musím
zostať v tvojom dome.“*

Drahí bratia a sestry, pokračujeme v uvažovaní o stretnutiach Pána Ježiša s rozličnými postavami z evanjelia. Dnes by som sa chcel zastaviť pri postave Zacheja: pri udalosti, ktorá mi osobne veľmi leží na srdci a má osobitné miesto v mojom duchovnom putovaní.

Evanjelista Lukáš nám predstavuje Zacheja ako niekoho, kto sa zdá byť celkom stratený. Aj my sa neraz tak cítime: sme bez akejkolvek nádeje. No Zachej zrazu zistí, že Pán ho už dávno hľadal.

Ježiš totiž zostupuje do Jericha, mesta ležiaceho pod úrovňou mora, ktoré sa vtedajším uvažovaním prirovnávalo k podsvetiu. Tam chce Pán hľadať tých, ktorí sa cítia byť stratení. A v skutočnosti Vzkriesený Kristus zostupuje aj do „podsvetia“ našich dní: do miest vojen, do utrpenia nevinných, do srdc matiek,

ktoré vidia umierať svoje deti, do hladu chudobných.

Zachej je istým spôsobom stratený, možno urobil chybné rozhodnutia, alebo ho samotná životná cesta zaviala do situácií, z ktorých je ťažké vyjsť. Lukáš totiž zdôrazňuje, že Zachej bol nielen výbercom daní pre rímskych votrelcov, ale bol ešte aj hlavným výbercom, čo ako keby znásobovalo jeho hriech.

Ďalej Lukáš dodáva, že Zachej bol bohatý, čím naznačuje, že sa asi obohatil na úkor svojich krajanov, zneužívajúc vlastné postavenie. Takéto konanie však nesie dôsledky: Zachej sa cíti byť vylúčený, prehliadaný a opovrhovaný všetkými.

Keď sa dopytuje, že cez mesto prechádza Ježiš, Zachej ho zatúži aspoň zazrieť. Ani ho nenapadne, že by sa s ním mohol stretnúť, stačilo by mu z diaľky ho zazrieť. Avšak naše

túžby narážajú na prekážky, nespĺnia sa automaticky. Zachej je nízkej postavy. Taká je naša ľudská prirodzenosť, máme obmedzenia, ktoré musíme rešpektovať. K tomu sa pridáva zástup, ktorý mu znemožňuje vidieť Ježiša. Možno je to aj akási odplata ľudí.

No keď túžba silno horí, nedáme sa odradiť. Kto naozaj chce, hľadá aj netradičné riešenia. Vyžaduje si to však kus odvahy a detskej jednoduchosti, aby sme sa nebáli zosmiešnenia či straty vlastnej dôstojnosti. Zachej, podobne ako malé dieťa, vylezie na strom. A určite z neho mal výborný výhľad, predovšetkým mohol vidieť Ježiša, a pritom sa skryť pred očami iných.

Lenže s Pánom je to vždy inak, než by sme očakávali. Keď Ježiš prichádza k tomu miestu, pozdvihne zrak. Zachej sa cíti odhalený, azda čaká verejné pokarhanie. Aj ľudia v

zástupu to možno očakávali, no napokon sú sklamaní: Ježiš ho žiada, akoby prekvapený, že ho vidí na strome, aby rýchlo zišiel dole, a hovorí mu: „Dnes musím zostať v tvojom dome!“ (porov. Lk 19,6). Boh nemôže len tak prejsť popri tom, kto je stratený.

Lukáš si všíma najmä radosť Zachejovho srdca. Je to radosť človeka, ktorý sa cíti videný, uznaný a predovšetkým, že mu bolo milosrdne odpustené. Ježišov pohľad nie je pohľad výčitky, ale milosti. A to je presne to milosrdenstvo, s ktorým máme niekedy ťažkosti: najmä keď Pán Boh odpúšťa tým, ktorí si to podľa nás nezaslúžia. Začneme šomrať a kladieme hranice Božej lásky.

V scéne, keď sú už v dome, Zachej po Ježišových slovách odpustenia vstane, akoby vstal zo svojej situácie smrti, a prijíma záväzok: chce vrátiť

štvornásobne to, čo ukradol. Nejde o cenu, ktorou by si chcel „kúpiť“ Božie odpustenie – lebo Božie odpustenie je zadarmo. Ide o jeho spontánnu túžbu napodobňovať toho, kto ho zahrnul láskou. Zachej sám od seba robí niečo, čo sa od neho nevyžadovalo, ale on koná, lebo pochopil, že presne toto je teraz jeho spôsob prejavovania lásky. Využíva pritom aj poznatky z rímskeho práva o náhrade škody, aj z rabínskej praxe pokánia. Zachej teda nie je len muž veľkej túžby, ale aj konkrétnych rozhodnutí. Jeho predsavzatie nie je vágne či abstraktné, ale vychádza priamo z jeho vlastnej životnej situácie: pozrel sa na svoj život a našiel miesto, kde treba začať s premenou.

Drahí bratia a sestry, učme sa od Zacheja, aby sme nestrácali nádej, aj keď máme pocit, že sme na okraji alebo že nedokážeme zmeniť svoj život. Pestujme v sebe túžbu vidieť Ježiša – a predovšetkým sa nechajme

nájsť Božím milosrdenstvom, ktoré nás vždy prichádza hľadať, nech by sme sa nachádzali v akejkolvek situácii.

Preklad Martin Jarábek

*Prevzaté z: [https://
www.vaticannews.va/sk/...](https://www.vaticannews.va/sk/...)*

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/lekcia-o-pokore-a-
milosrdenstve-ktoru-nas-uci-zachej/](https://opusdei.org/sk-sk/article/lekcia-o-pokore-a-milosrdenstve-ktoru-nas-uci-zachej/)
(21.03.2026)